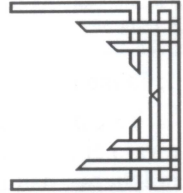

TE ÔROÀ ÈUHARI
1 Tōrīnetia 11/23-29

23 Teie o tei noaa mai ia ù i te Fatu ra, e o ta ù hoì e tuu atu ia òutou ra : te Fatu ra o Ietu, i te ruì i haavarehia mai ai o ia ra, ua rave o ia i te pāne, 24 e oti aè ra te haamaitāraa, vāvāhi iho ra, ua parau atu ra : « O taù tino teie, no òutou nei, e nā reira òutou ei manaðraa ia ù. » 25 Ua nā reira atoà hoì no te āuà, ia oti aè ra te tāmāraa, nā ô atu ra : « Teie nei āuà, o te faufaa âpī ia i to ù nei toto ; e nā reira òutou, i te mau taime atoà a inu ai, ei manaðraa ia ù. » 26 No te mea, i te mau taime atoà a àmu ai òutou i teie pāne, e a inu ai i teie āuà, te faaite ra ia òutou i te pohe o te Fatu, e tae noa mai ai o ia ra. 27 No reira, o tē àmu atu i te pāne, e aore ia o tē inu atu i te āuà a te Fatu mā te tura òre, e pāhapa atu ia i te tino e te toto o te Fatu. 28 Ia hiòpòà te taata tātaìtahi ia na iho hou a àmu atu ai i teie pāne, e a inu atu ai i teie āuà; 29 no te mea, o tē àmu e o tē inu mā te ìte òre i te tino, te àmu ra ia e te inu ra hoì i to na iho faautuàraa.

1. Taime no te faaiteraa

Teie parau, o te faatiāraa tahito roa aè ia no te haamauraa o te ôroà èuhari e vai nei ia tātou ra, inaha, ia au i te àai, o Pauro te taata-pāpai fātata roa aè ia Ietu ra ; hau roa atu, te parau mai nei o ia, e tuu nei o ia i te hoê parau o tei horoàhia mai ia na ra, e no mua atu hoì ia na (ah. Mātaio 26/26-29 ; Māreto 14/22-25 ; Ruta Èv. 22/14-20).

A taa noa atu ai te reira, eiaha rā ia àramoinahia e, noa atu e aita e faaitēhia ra e te parau no mua na e faahitihia nei e Pauro (1 Tōrinetia 11,23etm), te vai nei te tāmuraa o te ôroà èuhari mātāmua e te ôroà āti-iuta no te Pāta i reira te mau Hēpera e faahanahana ai i te matararaa i rāpae ia Āifiti - e mai te peu i tupu na te tāmāraa hopeà a Ietu e ta na mau pipi i taua mahana atoà ra no te Pāta (Mātaio, Māreto, Ruta Èv.) e aore ia i te mahana nā mua noa aè (Ioane), eita te reira e tau i teie tūātira. E faufaa to te àtuturaa o te mau parau a te Faufaa Tahito no te Ètoto e te Pāta, ia māmarama i te òhipa o ta Ietu i hinaaro na e faatupu.

Inaha, mai te faahanahanaraa i te Pāta i riro na ei taime no te faaiteraa e no te haapiiraa faaroo i mua i te mau tamarii (ah. Ètoto 12/26-27), oia atoà te faahanahanaraa huiraatira o te ôroà èuhari, e taime ia no te Ètārētia no te faaitē i te pohe o te Fatu e tae noa atu i to na hoīraa mai (1 Tōrinetia 11/26).

Ua tāpāò-roa-hia e Pauro te ihopiro e te peu haapupu e faatere nei i taua mau putuputuraa a te Ètārētia i Tōrinetia (1 Tōrinetia 1/10etm ; 11/17-22). Te haapāpū nei o ia i ô nei e, e àmuraa e e inuraa tura òre ia òre anaè ia ìte i te tino o te Fatu. Te haamanaò mai nei teie parau ia tātou i te tātaraa o te Ètārētia ei tino no te Metia o ta tātou i hiò mai na. E no te mea te tano noa ra hoì te reira, i pāpai na o Pauro i te pene nā mua noa aè o ta na rata e : Te pāne o ta tātou e òfene nei, eere ānei i te hoê āmuitahiraa i te tino o te Metia ra ? No te mea hoê anaè pāne, hoê anaè atoà ia tino tātou pātoà : no te mea, te āmui nei tātou i teie pāne ôtahi (1 Tōrinetia 10, 16-17). Oia hoì, te faatiāraa i te ôroà èufari, o te faaitē-mata-raa i te Ètārētia ei tino no te Metia, ei āmuiraa autaeà.

2. Te hoê manaòraa mau

Eere rā e teie anaè te mea faufaa roa aè. I ìte mai na tātou i te reira, te parau faufaa rahi o te pāpetitoraa, eere ia e tei roto i te òhipa e ravehia nei e tātou i reira, tei roto rā i ta te Metia e òhipa nei i reira. Oia atoà te parau no te ôroà èuhari. Oia mau, te vai nei te faufaa o te faaroo e te faaiteraa o te Ètārētia ìte-mata-hia, te faufaa mau rā o te ôroà èuhari, tei roto ia i te ò-faatauaroha o te Fatu.

To te Metia raveraa, haamaitāraa e òfeneraa i te pāne, ua tūāti ia i te òhipa a te mau metua tāne atoà no te ùtuafare āti-iuta i te mau tāmāraa atoà,

e i te tāmāraa ihoā rā no te Pāta. Na te mau parau a Ietu e tauī ra i te auraa o teie òhipa. Oia hoī, a tahi, to na faatūātīraa i te faraoa e te āuā ; e a pīti, te ò-faatauaroha o ta na e horoā atu i niā i te tatauro no to na tāatoāraa, to na tino e to na toto.

No te āpo i te auraa o te parau ra e nā reira òutou ei manaōraa ia ù, e haapae ia tātou i ta tātou huru māmaramaraa papaā i teie parau, tei faariro i « te raverāa i te haamanaōraa », ei haamanaōraa ia na iho i te hoē papaaparau i māiri na, e o tē òre hoī e tupu faahou mai. I Ìteraèra, te raverāa i te haamanaōraa, o te hoē òhipa faufaa rahi no te oraraa haapaōraa ; te faaiho mai nei te reira, e te faatupu mai nei i te mau òhipa no te hoē taime òmuaraa no te tūātīraa i te Atua. Te titau nei o na i te fā-roa-raa mai te Fatu, mai ta te Fatu i haapāpū na i to na nūnaa : I te mau vāhi atoā i reira vau e horoā atu ai ia òe i te raverāa i te manaōraa i to ù nei iōa, e haere atu ia vau ia òe na e e haamaitai hoī au ia òe (Ētoto 20/24).

Teie rā, mai te peu i rave na te Pāta āti-iuta i te manaōraa o te faaauraa faufaa i rotopū i te Atua e to na nūnaa o tei haamauhia i te matararaa mai i rāpae i Āifiti, te horoā nei rā Ietu i te hoē auraa ē roa atu no te òroā èuhari. E Faaauraa Faufaa āpī to teie nei : ta na òhipa òmuaraa, tei roto ia i to na pohe i niā i te tatauro ; te tino e te toto, eere faahou ia i to te ārēnio pāta, to te Fatu iho rā.

3. Te haere mai nei o ia ia tātou nei ra

Te òroā èuhari, o te faahanahanaraa ia i te faaauraa faufaa āpī i òmuahia i Toratota ; na na e faaiho mai i te mau òhipa, inaha, te faatupu nei o na i te haamanaōraa i te pohe e te tiāfaahouraa o te Metia e tae noa mai ai o ia ra. Ia au i te tahi parau nehenehe a te hoē taata parauatua no teie ànotau, « te faariro nei te òroā i te haamanaōraa ei ùputa no te muriatau ».

I te reira atoā hoī, te òroā èuhari, o te taime ia no te haereā mai o Tei òmua i teie Faaauraa Faufaa āpī, mai « te raverāa i te haamanaōraa » i Ìteraèra ei taime no te haereā mai te Atua. Te haere mai nei te Metia i roto i te òroā èuhari, mā te ānoī-òre-hia e te faraoa e te uaina, e mā te haapae òre hoī ia rāua : i roto i to na fā-mau-raa mai, na na e peritēni i te tāmāraa, e te horoā mai nei o ia ia na ei māa na ta na mau taata faaroo, o ia te faraoa no te ora, te māna āpī (ah. Ioane 6/32-58).

Te riro nei ia te òroā èuhari ei vāhi no te hoē pure tei pāhonohia : te Maranata e àtutu nei i reira (1 Tōrīnetia 16/22), e ia au i te huru no to na pāpai-àramea-raa-hia, e au ia na te auraa no te hoē piiraa : E to mātou Fatu e, a haere mai !, e aore ia te hoē fāriiraa hau : Te haere mai nei te Fatu (ah. Āpotarupo 22/20).

4. Te faahaere nei teie Parau

Te fāraa mai te Metia i roto i ta na Ètārētia nā roto i te àdraa o ta na Èvaneria, eere ia i te hoē haapāpūraa o tei riro ei parau mātau-òre-hia e tātou nei. Teie rā, e tià roa ia uiuihia e : no te aha ia i tuu-faahou-hia mai ai te mau tãpã moà i reira, mai te mea atu ra ia eita e navai te haamanaòraa i te papaaparau nā roto i te parau, te raveraa i te haamanaòraa nā roto i te taiò-faahou-raa i te àai e nā roto i to na tātaraaraa ôrero ? no te aha àhuru matahiti i muri aè, hānere matahiti i muri aè, tauatini matahiti i muri aè, e hāùti faahou ai, mai te hāùtiraa teata-taata-ora, i te mau papaaparau no te Mahana-pae Moà e to te Pāta ?

I Ìteraera, eita roa atu te parau e faataaēhia i te oraraa, mai teie i orahia na io tātou nei i te fenua Papaà nei. E faatupu te Parau a te Atua i te mau òhipa i roto i te àai ; ia parau o ia, e tupu mai te mau ā ; ia māmū o ia, e pohe te rahuraa. Te faatupu nei te parau i te haereraa ; e haamaitairaa o ia, oia hoì ia au i te auraa o te pāpai, o te hoē ia « parau maitai », o tei horoà mai i te hotu i roto roa i te oraraa ; e faainoraa o ia, o te hoē « parau ìno », o tei faatupu i te pohe i roto i te mau tino e i roto i te àai.

O te òhipa ia i tupu i roto i te mau perofeta i parau na mā te tuto i nià i te tãpono (Ieremia 27/2etm), e aore ia mā te faaea i te vahine (Hōtea 1/2etm) ei faahohoàraa i ta rātou poroì ; te tūtiàti nei te parauraa e te raveraa. E oia atoà no Ietu i reira te faaoraraa no te tãatoàraa o te taata e riro roa mai ai ei òhipa o tei faanuu i te mau tino : te haere nei te mau piriòì, te ìte nei te mau matapō, te faaroo nei te mau turi. Eiaha e parau noa mai ia ù nei e « ê », i anihia na ia Revi, a pee mai rā ia ù (Māreto 2/14).

E orahia nei teie tūtiàtiraa o te parau e te tino i te mau vāhi atoà e i te mau taime atoà, eiaha rā paha i te fenua Papaà i nā tenetere e piti i maìri aè nei, i reira te ùanaraa o te hoē àimāramaramaraa faatupu marō. Auaè rā hoì, io tātou iho nei [fenua Papaà], ua faaea taua haamāuiuiraa upoo ra : ua riro te hoì-faahou-raa mai te faaauraa faufaa i rotopū i te tino e te parau, mā te pūai, ei tautururaa ia tātou ia māmaramama i teie mau taiòraa pipiria. Te titauraa a te parau, o te riroraa mai ia ei tino, o te faahoperaa atu ia i roto i te hoē haereà, o te faanuuraa ia i te mau taata, mai te hohoà o te Atua rahu o tei faaiho mai i te hoē òhipa àpī nā roto i ta na Parau, mai te hohoà o te Atua faaora o tei riro mai ta na Parau ei tino i roto i te tamaiti a Māria.

Nā roto i te pāpetitoraa, te parauhia mai nei te hoē parau faatāvai ia tātou ; nā roto i te ôroà èuhari, te titaau faahou nei te Fatu, i te mau taime atoà, i ta na Ètārētia, e te horoà mai nei ia na ei àmuitahiraa i to na mau mero tātaitahi. I roto i nā ôroà e piti, o te Fatu anaè tē rave i te faaotiraa ; te nuu nei tātou, no te pāhonoraa rā ia i ta na titaau-manihini-raa.